

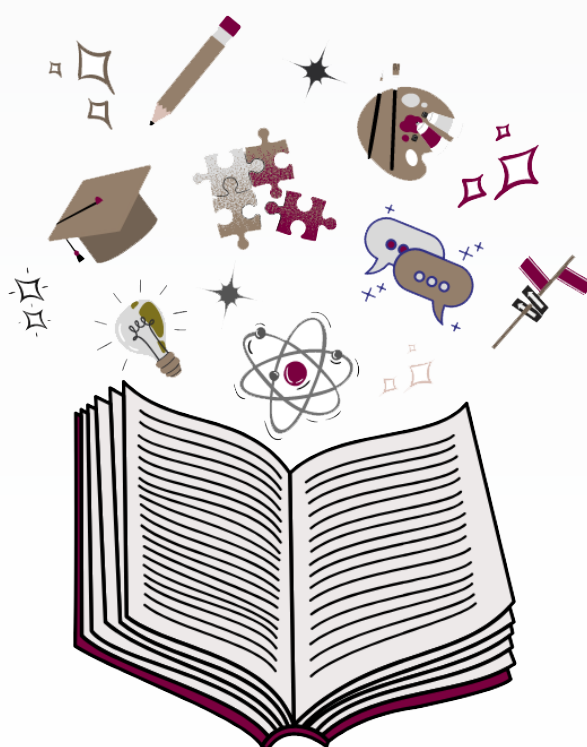
Kauno
fakultetas

NR. 1

VISAŽINIS

VILNIAUS UNIVERSITETO KAUNO FAKULTETO ŽURNALAS

ŽIEMA 2021

Vilniaus universiteto Kauno fakulteto
(VU KnF) studentas yra besidomintis
viskuo, kas jį supa – kultūros
aktualijomis, žmonėmis, galimybėmis
bei naujienomis. Jis žino kiekvieną
naują universiteto ir miesto avantiūrą,
kadangi jis yra

Visos „Visažinio“ komandos vardu
norime padėkoti tiems VU KnF
bendruomenės nariams, kurie taip
nuoširdžiai ir neskaičiuodami laiko
prisidėjo prie idėjos įgyvendinimo.
Bendrumas gali daug!

Dėkojame:

Prof. dr. Daivai Aliūkaitei,
Viešųjų ryšių grupės vadovei asist. dr. Renatai Danielienei,
Doc. dr. Ritai Baranauskienei,
Komunikacijos specialistei Ingai Vaitkevičiūtei,
Atstovei viešiesiems ryšiams Evelinai Kasiulevičienei,
IT priežiūros centro vadovui Juozui Stočkui,
IT technikui Eimantui Rebždžiui
Ir kitiems.

☞ REDAKCIJOS ŽODIS ☜

Mieli skaitytojai,

džiaugiuosi, kad vartote pirmąjį VU Kauno fakulteto žurnalo „Visažinis“ numerį. Prieš jums pradėdant sukotiis mano minčių verpstėje noriu paprašyti pirma perskaityti šį Salomėjos Nėries eilėraščių „Diemedžiu žydėsiu“ iš rinkinio tuo pačiu pavadinimu.

Diemedžiu žydėsiu

*Ir vienkart, pavasari,
Tu vėl atjosi drąsiai -
O mylimas pavasari,
Manęs jau neberasi - -*

*Sulaikęs juodbėrį staiga,
Į žemę pažiūrėsi:
Ir žemė taps žiedais marga...
Aš diemedžiu žydėsiu - -*

(1936.III.3. Panevėžys)

Kiekvienas žmogus į pasaulį žvelgia per savotišką, būtent jam būdingą langą. Tokį langą savyje turiu ir aš, bet jis toks platus, jog į vieną dalyką dažniausiai žvelgiu iš daugybės perspektyvų. Ne išimtis ir šis eilėraščių, manyje iškeliantis dvi pagrindines idėjas – pėdsako palikimą istorijoje ir gebėjimą įžvelgti alternatyvas. Net neabejoju, kad šie du dalykai atsispindės ir „Visažinyje“.

Kūryba, nesvarbu kokios formos ji bebūtų, suteikia žmogui galimybę po savęs palikti antspaudą žemėje, kuria kažkada buvo eita. Skaitydama šį Salomėjos Nėries eilėraščių matau būtent tai – palikimą, prasiskleidusį diemedžio žieduose. Tikiuosi, jog „Visažinis“ taps giliu įspaudu Kauno fakulteto istorijoje, čia sužydės studentų kūrybiškumas, atsiskleis asmenybės, išsikeros minties galia. Esu tikra, jog pateisinsime savo pavadinimą ir parodysime kelią į visapusišką pažinimą, leisiantį svajoti, siekti, atvirai žvelgti į pasaulį.

Prasmingų akimirku!

Lijana Savickienė

VU KnF žurnalo „Visažinis“ idėjos autorė ir vyr. redaktorė

Asmeninio archyvo nuotr.

TURINYS

IŠ PIRMŲ LŪPŲ	6
Interviu su prof. dr. Daiva Aliūkaite	6
Interviu su doc. dr. Laura Niedzviegiene.....	10
STUDENTAI KALBA	14
Pokalbis su Neda Žutautaite	14
KAIP NENUSTOTI KURTI?	17
KINTANČIOS TRADICIJOS: KAIP NEPRARASTI ISTORIJOS?	19
PER MOKSLO PRIZMĘ	20
KAI NORISI NE MOKSLO.....	21
SOCIUMAS	22
(NE)SLAPTAI TALENTINGI	24
KRYŽIAŽODIS.....	26

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Interviu su prof. dr. Daiva Aliūkaite

Lijana Savickienė

Daiva Aliūkaitė – Vilniaus universiteto Kauno fakulteto akademinių reikalų prodekanė bei Kalbų, literatūros ir vertimų studijų instituto profesorė. Be to, ji – Kauno fakulteto absolventė, baigusi Lietuvių filologijos bakalauro studijas, vėliau čia pasirinkusi ir Lietuvių literatūros magistro studijas. Prodekanę ir mūsų Fakultetą sieja ilga istorija, o ji, kaip pati teigia, yra „lojali Fakultetui iki sielos gelmių“.

Prodekane, esate glaudžiai susijusi su universitetu, dar būdama abituriente pasirinkote Vilniaus universiteto tuometinį Kauno humanitarinį fakultetą. Kas paskatino priimti sprendimą tapti būtent šio fakulteto Lietuvių filologijos studijų programos studente?

Tada pasirinkau būtent šį fakultetą, tačiau tai nebuvo lengvas pasirinkimas. Kaip ir dabartiniai būsimi studentai, patyriau blaškymąsi. Mokykloje mokiausi labai gerai, todėl blaškiausi tarp kelių sričių, viena iš mano alternatyvų buvo fizika. Įstojau ir į fiziką, ir į Lietuvių filologiją, tačiau apsisprendžiau rinktis pastarąją, nes tuo metu maniau esanti kuriantis žmogus. Bet studijuodama Lietuvių filologiją „pasveikau“ ir supratau, kad, jeigu gali nerašyti, tai ir nerašyk, geriau skaityk, vertink bei žvelk į literatūrą iš kitų perspektyvų.

Labai norėčiau pridurti, jog ta būseną, kurią patiria kiekvienas jaunas žmogus, yra patiriama visais laikais. Kai mes renkames studijas, dažnai esame ne iki galo užtikrinti, ar apsisprendėme teisingai. Dažnai tokia dilema išskyla, kai turime kelias mėgstamas sritis. Kiekvienas turėtų žinoti, kad lengviau niekada nepasidaro, yra tiesiog priprantama, nes kiekvienas pasirinkimas kelia savus klausimus ir teikia atsakymus. Kad ir koks bebūtų pasirinkimas, vertėtų visada prisiminti, kad studijų pasirinkimas nėra absoliutas ir gyvenimas gali pasiūlyti daug daugiau, nei pasirinktos studijų srities kelias ar darbas.

Papasakokite savo prisiminimus iš studijų metų, kokia buvote studentė?

Buvau studijuojanti studentė, bet, kita vertus, tuo metu mes, humanitarai, buvome ir studentaujantys studentai. Mūsų buvo labai draugiška grupė, visi buvome glaudžiai susibūrę ir dauguma manėme, kaip jau minėjau, jog esame tikri kūrėjai. Rengėmės rašytojo, poeto ar dar kokiai nors panašiai karjerai, todėl buvome susibūrę ir į rašančiųjų būrelį, rengdavome susitikimus su rašytojais. Taigi turėjome nemažai postudijinio aktyvumo. Nebuvau ekstravagantiška studentė, mano didžiausia aistra buvo studijos, šalia jų vykstantys kultūriniai renginiai ir savo srities gilinimas. Tiesa, gilindavausi ne tik į tai, kas reikalinga paskaitoms, bet man tiesiog būdavo viskas įdomu, todėl mokiausi ir kitus iš studijų išplaukiančius dalykus, nes man buvo smalsu. Manau, taip reikėsi filologės prigimtis, tai ir lėmė, jog buvau labiau studijuojanti, o ne studentaujanti studentė. Linksmiausi prisiminimai yra iš sesijų, kai esi paklaikęs, nemiegojęs, bet turi neišsenkančias tiek protines, tiek fizines jėgas. Gyvenau su dar keliomis studentėmis, visos buvome filologės, tad prisiminimai tikrai geri ir smagūs.

Lietuvių filologijos (o dabar – Lietuvių filologijos ir reklamos) studijų programoje dalyvaujate jau 20 metų. Kaip pasikeitė pati studijų programa, kokių ji įgavo pranašumų?

Tai, ką studijavau aš ir ką studijuoja dabar, yra skirtingi dalykai. Prie dabartinės studijų programos aš prisiliečiau kaip jos kūrėja. Natūralu, jog išliko studijų programos fundamentika – kalbos ir literatūros mokslai, tačiau tuometinė mūsų studijų programa neturėjo jokių tarpdalykinių perspektyvų – nebuvo nei reklamos ar viešųjų ryšių aspekto, nei vadybos ar rinkodaros elementų. Anksčiau mes visi rengėmės tai, sakykime, klasikinei lituanisto darbo rinkai, o dabartiniai mūsų studijų programos absolventai yra daug spalvingesni. Mūsų kartos kūrybiškumas taip pat buvo ugdomas, bet, žinoma, visai kitaip, todėl mums būtų sunku prisitaikyti dabartinėje rinkoje

vien su tuometinėmis įgytomis žiniomis. Tačiau tiek dabartiniai filologai, tiek mūsų laiko lituanistai turime bendrą bruožą, jei mus lygintume su kitų studijų programų studentais – visi mes esame palietę (ir ne tik palietę!) daugiau knygų, nes visgi programos pamatas nėra suformuojamas iš prieskoninių jos elementų. Pagrindinis žinių bagažas, kompetencijų sluoksnis suformuojamas iš klasikinių lituanistinių dalykų, todėl jie yra labai vertingi.

Minėjote, jog prisidėjote prie dabartinės Lietuvos filologijos ir reklamos studijų programos kūrimo. Gal galite papasakoti plačiau, kaip užgimė ši idėja ir kaip ji buvo vystoma?

Tai buvo gūdūs 2003-ieji metai – tolimesniam praėjus. [Šypsosi.] Nors dabar tokių programų, kuriose yra apjungti keli dalykai rastume jau ne vieną, tuo metu to nebuvo. Be to, reikia priminti ir tam tikrą krizę filologų darbo rinkoje, kai surasti vietą po saule ne visada buvo paprasta. Reklama dar tik tapo tiriamuoju objektu, buvo rengiami pirmieji moksliniai tekstai. Įvertinome, jog tai yra tas laukas, kuriame ateityje bus ką veikti. Vienas to meto dėstytojų, dabar jau iškeliaęs Anapilin, docentas Juozas Abaravičius prisijungė prie svarstančiųjų, kokią studijų programą galima sukurti, kad absolventas turėtų daugiau pasirinkimų darbo rinkoje. Svarstėme daug įvairių idėjų, pavyzdžiui, Lietuvos filologija ir informatika, Lietuvos filologija ir administravimas, o doc. J. Abaravičius pasiūlė Lietuvos filologijos ir reklamos studijas. Visi supratome, kad ši programa turi potencialą. Sugalvojus šią programą teko sluoksniuoti studijų tinklėlį, nuspręsti, kas bus studijuojama, kas turi išlikti iš tradicinės lituanistikos ir kokie nauji dalykai turi būti įtraukti. Jeigu mes pažvelgtume į 2003-ųjų metų projektą ir tą studijų programą, kurią dabar studijuoja studentai, tai atrastume dalykų, kurie yra tie patys, tačiau pamatytume ir tokių, kurie nebuvo įtraukti į pirmąją programos versiją. Tik kai prasisuko pirmasis studijų programos ciklas, studijas baigė pirmieji – 2007-ųjų metų absolventai, gavome grįžtamąjį ryšį iš darbo rinkos, taip pat socialinių partnerių, kurių įmonėse, įstaigose studentai atliko praktiką, pamatėme, kokių žinių dar trūksta ir kuo galime papildyti šią programą, ko turime atsakyti, ką pakeisti.

Kaip manote, ar norint būti sėkmingu studentu užtenka tik darbo, ar reikalingas ir talentas bei nuoširdus susižavėjimas studijų programa?

Būtų neteisinga sakyti, kad vien studijavimas atvers mums duris į tą gražų rytojį. Yra daugiau dedamųjų. Tarp tų, kurie yra užvėrę universiteto duris, yra tokių, kurių labai graži karjera ir vieta po saule, tačiau yra ir tokių, kurių darbas neturi sąsajų su studijomis. Todėl, be abejo, asmeninės savybės, bendrųjų kompetencijų ugdymas, pasitikėjimas, kūrybiškumas, komunikaciniai gebėjimai yra itin vertingi. Labai svarbu yra ir laiko planavimas, nes galime turėti daug gerų žinių, tačiau joms reikalingas veidas – atsakomybės jausmas, kompetencija. Be šių dalykų galima greitai iškristi iš rinkos. Taigi yra daug sudedamųjų sėkmės elementų. Žinoma, visada yra labai svarbu ir studijų turinys. Neabejoju, kad kuo turinys yra sunkesnis, kuo daugiau skirtingų dalykų aprėpiama, tuo lengviau yra vėliau.

Esate mačiusi labai daug studentų ir pati išlydėjusi keletą jų kartu, todėl įdomu, kuo šių dienų studentas skiriasi nuo studento prieš 20 metų? Kaip pasikeitė studentų imlumas, siekiai?

Lengviausia būtų laikytis tokios pozicijos, kurioje galėčiau palyginti laikus, kai aš pati buvau studentė, ir dabartinį laikmetį. Mano karta, tiek aš pati, tiek tie, kurie studijavo kartu, rinkosi studijas pagal tai, kas buvo įdomu. Mes rečiau kėlėme tokius klausimus – „O kiek aš baigęs galėsiu uždirbti?“ Mes rinkomės tą sritį, kurioje tiesiog norėjome būti. Dauguma dabartinių studentų dažniau renkasi programą iš praktiškumo, pasižiūri, kaip ji jam bus vertinga. Mano giliu įsitikinimu – tai yra klaida. Nesvarbu, kokią studijų programą baigsi, nes, jeigu tu aistringai studijuosi, tu vis tiek stipriai paaugsi kaip žmogus ir įgysi universitetinį išsilavinimą. Universitetinį išsilavinimą įgijęs žmogus nebūtinai privalo dirbti su savo studijomis tiesiogiai susijusį darbą, nes jis prisitaiko prie aplinkybių gerokai lengviau ir yra kur kas lankstesnis. Tai yra lyg tam tikras intelektualinis, kultūrinis kapitalas, kuris pakylėja žmogų. Kita vertus, vertinant praėitį reiškiasi toks „aukso amžiaus sindromas“, kurį galima apibūdinti pasakymu „mūsų laikais tai buvo geriau“. Bet taip, mes galėjome rinktis tai, kas mums buvo patrauklu studijuoti, nereikėjo mąstyti, kas bus

patrauklu dirbti. Manau, kad tai buvo teisinga mūsų kartos strategija, nes vėliau atsirado toks teigiamas santykis su studijomis, kuris mus pavertė laimingais. Šių dienų studentai, kas yra, mano nuomone, didysis gėris, yra drąsūs, reiklūs, tačiau galėtų būti reiklūs sau tiek pat, kiek yra reiklūs kitiems. Šiuolaikinis absolventas yra labiau linkęs rizikuoti, nėra toks sėslus, jis nebijo judėti.

Man yra labai juokinga, kai dabartiniai studentai žiūri į studijų dalyko aprašą ir suskaičiuoja, kiek ir kokių bus atsiskaitymų, kokie yra jų svertiniai procentai. Man tai – didelė nesąmonė. Prisimindama savus laikus pagalvoju, jog mums tokių klausimų nekildavo. Pirmiausia rūpindavomės dalyko interesu, ne atsiskaitymo interesu. Juk nesvarbu, koks bus tas atsiskaitymas, jei žinias kaupi dėl savęs.

Dabar taip pat yra labai daug šaunių studentų. Didžiuojusi ir džiaugiuosi visais, kurių baigiamiesiems darbams vadovavau. Rengiant baigiamuosius darbus studentai atsiveria kaip asmenybės, kadangi atsiranda nuoširdus santykis su savo tema ir tada pamatai, kad po saule nėra nieko naujo – kaip aistringai mūsų laikais studentai kažko siekdavo, taip pat aistringai tai daroma ir dabar.

Kaip, Jūsų nuomone, pasikeitė patys studentų ir dėstytojų santykiai? Manau, galima pastebėti, jog dabar šie santykiai yra labiau kolegiški, nebėra išlikusios didelės autoritetinės atskirties. Ar pritartumėte šiam požiūriui?

Tikrai taip, jos nebeliko. Na, čia galima pritaikyti pasakymą, jog kiekvienas žmogus nors kartą savo gyvenime dalyvauja kare ir tai yra kartų karas. Kaip ir visi, mes turėjome savo mylimus dėstytojus ir tuos, kuriuos nelabai mylėjome, tačiau dėstytojo keliamiems reikalavimams ir autoritetui mes buvome paklusnesni. Dabar taip nėra, bet ne visais atvejais šios nutrintos ribos yra gerai ir ne visais – blogai. Dabar paskaitose dominuoja ne galia, o solidarumas. Tačiau draugiškų santykių išlaikymas neturėtų trukdyti studijų reikalavimų kartelei. Nei dėstytojas, nei studentas neturi pasiduoti manipuliacijoms. Mūsų visuomenė nebėra tokia dichotomiška, nebelikę opozicijų, todėl natūralu, kad universitetas atspindi šią visuomenės santvarką, tačiau šis susiliejimas neturi naikinti pagarbos.

Kaip nusprendėte tapti dėstytoja? Galbūt tai buvo paskata Jūsų tuometinio dėstytojo, ar tai buvo natūraliai laikui bėgant atėjęs sprendimas?

Sunkus klausimas. [Susimąsto.] Stodama į universitetą tikrai neturėjau tokių minčių. Studijuodama magistrantūroje pradėjau dirbti administracinę darbą, todėl pradėjus doktorantūros studijas gavau pasiūlymą dėstyti. Manau, tai buvo natūralus procesas. Viskas vyko labai inertiškai, niekada nedėliočiau savo karjeros projekcijos. Na, bet su patikimu dirbant tokią darbą yra taip – šimtą kartų per metus džiaugiesi, bet šimtą kartų per metus ir keiksnoji, manau, tai natūralu. [Šypsosi.]

Su kokiais iššūkiais tenka susidurti būnant akademinį reikalų prodekanę?

Nežinau, ar juos galėčiau vadinti iššūkiais, galbūt tai labiau universiteto virtuvė. Kaip prodekanė bendrauju ir su studentais, ir su dėstytojais, kadangi studijos turi dvi puses – kam jų reikia ir kas jas turi kurti. Iššūkis yra pati visuma, tai – daug darbo. Jei para turėtų daugiau laiko, tai negalėčiau išskirti neįveikiamų dalykų. Žinoma, yra ir jautrios sritys, kadangi universitetas, kaip ir kiekviena institucija, susiduria su savomis problemomis. Pavyzdžiui, vienas iš tokių momentų yra, kai studentas susiduria su studijų problemomis, turi daug skolų ir jos ne visada atsiranda dėl aplaidumo, kartais tai būna gyvenimiškų dalykų pasekmė. Kaip žmogus tu vertini situaciją empatiškai, tačiau turi priimti sprendimus, kurie ne visada yra lengvi. Tai – tiesiog gyvenimas.

Galėčiau pridurti, kad dirbdamas administracinę darbą esi toks savotiškai triveidis, kadangi esi dėstytojas, mokslininkas ir administratorius. Man kiekviena iš šių veiklų yra vienodai patraukli, tačiau, kai tai turi tilpti vieno žmogaus gyvenime, tuomet tai ir yra šioks toks iššūkis.

Kai dar tik pradėjome šį pokalbį, minėjote, jog kiekvienas studentas susiduria su sunkumais. Kokį patarimą duotumėte tokiam studentui?

Patarčiau visada atsiminti, kad tokių kaip jis yra daug. Reikia suprasti, kad nesi nei vienas, nei pats nelaimingiausias, nei labiausiai nuskriaustas. Savigaila viską griauja, nes tada nebegali matyti situacijos

adekvačiai. Yra nemažai studentų, kurie yra klaustuko ir nerimo formos.

Kalbėdama visada sakau: „Nebūkit stručiai.“ Šis stručio sindromas, kai galva yra įkišama į smėlį ir tikimasi, kad viskas išsispręs savaime, yra labai blogas įprotis. Taip niekas nesikeis. Na, o jei studentas nežino atsakymo į kylančius klausimus, tada turi nebijodamas kreiptis į universiteto skyrius, kurių darbuotojai jam visada atsakys ir pagelbės. Neverta bijoti prabilti, kadangi nėra neįveikiamų dalykų, nes čia tik studijos, t. y. labai mažas gyvenimo fragmentas.

Taip pat nereikia susitapatinti ir su viską nugalinčio lyderio įvaizdžiu. Realybėje lyderių yra nedaug. Dažnai mūsų viešojoje erdvėje yra komunikuojama ta žinutė, kurioje mums siūlo būti lyderiais ir išskirtiniais žmonėmis, tačiau turime suprasti, kad tokių yra mažuma. Svarbu išmokti adekvačiai save vertinti ir mylėti.

Norėčiau paliesti ir vieną šiuolaikiniam studentui svarbią temą – Erasmus programą. Vis daugiau studentų prie jos prisijungia, kaip manote, kokią naudą tai duoda studijų metais?

Tai yra fantastiškas dalykas, labai didelis gėris. Tu išbandai savo savarankiškumą, patiri kitą kultūrą, kurioje, nepriklausomai nuo patikimo, privalai prisitaikyti, todėl bręsti kaip asmenybė. Kitas dalykas, kuriuo galiu pasidžiaugti ir kaip akademinų reikalų prodekanė, tai atsirandantis suvokimas, kad „ne šventieji puodus lipdo“. Dauguma yra kritiškai saviems namams, tačiau išvykę ir supratę, kaip yra kitur, studentai grįžta su didele motyvacija studijuoti čia, Lietuvoje. Erasmus yra lyg augimo proceso greitintuvas, kadangi, žinoma, visada gali viską nutraukti ir grįžti atgal, tačiau čia atsiranda gėdos jausmas ir vis tiek stengiesi būti ten, kur tuo metu esi. Tai yra puiki suaugusio žmogaus gyvenimiška patirtis. Be abejo, Erasmus programoje kuriasi įvairūs ryšiai, užsimezga gyvenimo pažintys. Visi šie dalykai yra labai vertingi.

Neturiu abejonių – kuo sunkiau yra studijuoti, tuo lengviau yra dirbti. Studijas aš vertinu kaip namo statymą – kiekvienas namas gali būti labai gražaus dizaino, turėti įvairių puošybinių elementų, tačiau jei nėra tvirto pamato, nebus ir tvirto namo

Prof. dr. Daiva Aliūkaitė

Ar galėtumėte išskirti vieną savo karjeros pasiekimą, kuriuo didžiuojatės labiausiai?

Negalėčiau išskirti kurio nors vieno, kadangi niekada neturėjau kokio nors galutinio tikslo. Galbūt galėčiau tą pasiekimą įvertinti kiek kitaip, jis dažniausiai pasimato per baigiamųjų darbų rašymo laikotarpį. Kai pasiūlai temą, kuri tave nuoširdžiai domina ir matai, kad ta tema užsidega ir studentas ir jūs galite mėgautis kartu, tai čia ir būna didysis pasiekimas. Tada pamatai, kaip išeina studentas, lygiai kaip išėjai ir tu, didžiuodamasis ta sritimi, kurią jis studijavo. Per baigiamąsias universiteto sveikinimo kalbas, kaip administratorius, gali viską stebėti iš priekio ir matyti studentų emocijas. Kai pamatai toki nesuvaldytą, tikrą jausmą, supranti, jog čia ir yra viršūnė. Tada supranti, kad tavo darbas yra prasmingas.

Šiandien turiu Jums paskutinį klausimą: kokią knygą rekomenduotumėte perskaityti kiekvienam studentui ir kiekvienam dėstytojui? Kuri knyga, Jūsų nuomone, galėtų būti tokia dvipusiška?

Tai sunkus klausimas, nes man jis yra etapiškas. Viena metu būčiau atsakiusi į jį kitaip, tačiau dabar knygą rekomenduočiau ją siedama su šiuo sunkesniu laikotarpiu. Jei mes manome, kad dabartinės nuotolinės studijos ar nuotolinis darbas, visas karantinas yra iššūkis, kuris sukelia nepatogumą gyventi, turėtume pagalvoti iš naujo... Karantino laikotarpiu skaičiau Nobelio premijos laureatės Svetlanos Aleksijevič knygą „Paskutiniai liudytojai“. „Paskutiniai liudytojai“ yra nelengvas skaitinys, ji apie vaikus, kurie tapo Antrojo pasaulinio karo liudytojais. Knyga padeda suprasti, kad mūsų patiriami nepatogumai, sunkumai yra labai menki, nulinės vertės. Tai nėra visapusiškai šviesus kūrinys, bet jis yra šviesus tuo, jog parodo, kad žmonės, patirdami tokius dalykus, sugeba išlikti žmogiški.

Darius Balandis

Trumpai prisistatykite mūsų skaitytojams. Kas esate, ką baigėte, ką šiuo metu dėstote.

Esu docentė daktarė Laura Niedzviegienė, baigiau vokiečių filologijos bakalauro studijas, vokiečių kalbotyros magistrantūrą, vėliau – filologijos krypties doktorantūrą. Pati esu Vilniaus universiteto Kauno fakulteto, tada vadinto VU Kauno humanitariniu fakultetu, absolventė. Visas savo studijas baigiau šiame fakultete, čia yra mano *Alma mater*, smagu, kad vis dar esu savo fakultete, tik dabar, simboliškai sakant, jau kitoje barikadų pusėje.

Šiuo metu daugiausiai dirbu su Audiovizualinio vertimo studentais, bet džiugu, kad turiu kontaktą ir su Anglų bei kitos užsienio (švedų) kalbos studijų programos studentais, kuriems dėstau vertimo programų modulį. Mano dėstomų dalykų spektras gana platus: vaizdo žaidimų lokalizacija, specializuotas vertimas, vokiečių kaip antroji užsienio kalba, vertimo programos, tad darbe netrūksta nei technologijų, nei kalbinių dalykų! Tokie „nišiniai“ dėstomi dalykai kaip garsinis vaizdavimas akliesiems nėra visuomenei plačiai žinomi, bet labai įdomūs, padeda atrasti skirtingų sričių jungtis. Su magistrantūros studentais gilinau ir vertimo technologijas, garsinio vaizdavimo tyrimus ir strategijas, kur dar giliau viską analizuojame, žiūrime labiau iš mokslinės perspektyvos. Džiugu, kad yra ta tąsa, kad galime nuo apčiuopiamų praktinių dalykų pereiti į tiriamąjį lygmenį ir į tas pačias temas pasižiūrėti moksliniu rakursu.

Taigi, visko daug, viskas įdomu ir norisi žinoti dar daugiau, o kuo daugiau žinai, tuo aiškiau matai, kiek daug dar trūksta, kiek dar reikia išmokti.

Kaip pasirinkote būtent šią mokslo sritį? Ar tai buvo jūsų pirmas pasirinkimas?

Baigusi mokyklą, pasirinkau vokiečių filologiją ir ilgą laiką „nardžiau“ vokiečių filologijos, kalbotyros ir vertimo lauke, o 2014 metais atsiradau „Audiovizualinio vertimo“ programoje jau kaip dėstytoja. Bet dar noriu grįžti prie studijų pasirinkimo – iki vokiečių filologijos dar buvo kitų minčių, iki to sprendimo

Asmeninio archyvo nuotr.

atėjau ne visai tiesiai. Būdama moksleivė mažčiau, kad lygiai taip pat norėčiau studijuoti psichologiją arba mediciną, bet šeimoje jau buvo medikų ir vis girdėdavau, koks sunkus šis darbas, kiek jame rizikos. Aš tyliai įsivertinau tuos dalykus ir pasirinkau „saugesnį“ kelią. Galbūt nereikėjo išsigąsti, gal reikėjo surizikuoti ir išpildyti tą savo viziją. Bet dažnai pagalvoju, kad gal ir gerai, jog neatsidūriau psichologijos ar medicinos srityje, kur yra didžiulė atsakomybė už kitą žmogų, gal man kaip labai atsakingam ir jautriam žmogui ten būtų buvę per daug sudėtinga.

Dirbti su studentais irgi nėra lengva, nes kasdien savotiškai „prisilieti“ prie žmogaus, bet, ačiū Dieviui, mano rankose nėra skalpelio, kuris nulemia, ar žmogus gyvens ar mirs, ar vaikščios ar liks ant patalo. Kita vertus, nors dėstytojo darbas galbūt yra mažiau rizikingas pasirinkimas, pedagogas irgi disponuoja galiniais „ginklais“. Kartais ne taip pasakytas sakinytis gali studentui ne tik dieną sugadinti, bet įstrigti į atmintį daugeliui metų. Mokytojas, dėstytojas savo žodžiu, kaip medikas skalpelio, gali žmogų ir „pagydyti“, ir pražudyti, sugriauti jo pasitikėjimą savo jėgomis. Greičiausiai visos tos profesinės sritys, iki kurių

mintimis ar kitais būdais buvau priartėjusi, turi savų iššūkių, jose daug atsakomybės prieš kitą.

Kaip save įsivaizduojate po dar 10 metų karjeros prasme?

Kol kas jokios aiškios vizijos neturiu, bet nebijau mokytis naujų dalykų. Stengiuosi visuomet „jausti pulsą“ to, kas vyksta: domėtis ir technologijomis, ir dirbtiniu intelektu, suvokti, kokios mados, kokia muzika dabar yra populiarai. Tikrai siekiu to visuminio suvokimo: būti čia ir dabar, domėtis praeitimi, galvoti apie ateitį. Todėl neatmetu galimybės, kad ir profesiniame kelyje dar daug kas gali pasikeisti.

Ko aš sau labiausiai linkėčiau, tai daugiau laisvės. Ne filosofinės, o realios, fizinės laisvės – daugiau laisvo laiko: norėčiau susikurti lankstesnę darbo modelį, turėti daugiau laiko kūrybai, saviraiškai. Dažnai mąstau apie galimybę save išbandyti visai naujoje srityje. Kartais pagalvoju, kad norėčiau kažkur vieniemyje pagyventi, gamtoje daugiau pabūti. Ką aš ten veikčiau – jau kitas klausimas. [Juokiasi.] Artimiausią dešimtmetį linkėčiau sau tiesiog atsigręžti į save ir susikurti tokią rutiną, kuri nereikalautų tiek daug emocijų pastangų, nes psichologinis nuovargis, mano nuomone, pats sunkiausias: fiziškai galima pailsėti miegant, o „perdegus“ psichologiškai apima bejėgiškumas, galvoje nuolat sukasi mintys apie nesibaigiančius darbus, dūzgia lyg bičių avilys.

Pasibaigus 2020 metams norėčiau Jūsų paklausti, koks asmeninis įvykdytas projektas ar mokslinė veikla Jums paliko didžiausią įspūdį per praėjusius metus? Kuo galite nuoširdžiai pasidžiaugti atsigręžusi atgal?

Noriu pasidžiaugti, kad 2020-aisiais su kolegėmis baigėme darbus „MoBiLait“ projekte, kuriame dalyvauti pakvietė Lietuvos aklųjų biblioteka. Projektas dar tęsiasi, bet savo darbus jau atlikome – parengėme šimto edukacinių knygų bei vadovėlių iliustracijų aprašus, kurie bus skirti regos negalią turintiems Lietuvos studentams. Tai, sakyčiau, didžiausias ir labiausiai apčiuopiamas 2020 metų darbas.

Labai džiaugiuosi, kad 2020 m. rudenį su kolege doc. dr. J. Kerevičiene pateikėme naujo projekto

paraišką ir laimėjome finansavimą. Vykdydamos projektą apjungsime savo jėgas: aš – aklųjų, o dėstytoja Kerevičienė – kurčiųjų srityje. Sieksime pagerinti aklųjų ir kurčiųjų prieigą prie kultūros turinio.

Savo studijų metu, kokie dėstytojai buvo jūsų mėgstamiausi / mažiausiai mėgstami?

Labiausiai mėgau ir gerbiau tuos dėstytojus, kurie prieš mus nenaudodavo psichologinio smurto. Aš ir pati renkuosi tokią dėstytojų modelį, nes nematau, kad efektyvu gąsdinti ar grasinti. Studijuoti suinteresuotas žmogus mokysis be represijų. Jei dėstytojas sudomina, suteikia kokybiškos informacijos, gerbia studentus, didžioji dalis studentų mokosi dirbtinai nespaudžiami. Studentui reikia vidinės motyvacijos, bet jei jos nėra, dėstytojo gąsdinimai ir grūmojimas nepadės.

Aš pati daugiausiai išmokau iš tų dėstytojų, kurių pasikaitose jausdavau rami, saugi, pas kuriuos būdavo aišku, ką, kaip ir iki kada reikia padaryti. Nepadarei – tavo bėda. Tą supranti ir prisiimi atsakomybę. Trumpai tariant, mano gerieji pavydžiai yra tie žmoniški, žmogiški dėstytojai, kurie kolegiškai, ne familiariai ar „draugelio“ lygyje, bet būtent kolegiškai, pozityviai ir konstruktyviai žiūrėjo į mus, savo studentus. Būtent tokie dėstytojai stipriausiai paveikė ta gerąją prasme. Būdavo, kad bijai eiti į paskaitą, nes kažko nesupranti, negebi išmokti ir žinai, kad bus blogai. Tada pagarba dėstytojui būdavo kitokia – per baimę.

Šiais laikais, ko gero, irgi egzistuoja tos pačios dvi pagarbos kategorijos: „natūrali“ pagarba, be baimės ir prievartos – kada tu iš tikrųjų dėstytoją gerbi kaip asmenybę, nes jis tave žavi savo erudicija, patirtimi, ir visai kitokia yra „prievartinė“ pagarba, kai žinai, kad tau bus blogai, jeigu bandysi dėstytojui paprieštarauti, turėsi kitokią nuomonę nei jis. Dabar studentai drąsesni, geba pakovoti už save, ir tai yra gerai, svarbiausia – neperlenkti lazdos.

Grįžtant prie klausimo, mano studijų metais buvo visko: vienas dėstytojas gal patiko labiau, kitas mažiau, bet studijos praėjo sklandžiai, tikrai nebuvo problemiška studentė, mokiausi gerai, dėjau daug pastangų, mano atmintyje liko šviesus to laiko paveldas.

Kalbant apie dėstytojavimą, koks Jums yra sunkiausias šio darbo aspektas?

Pats sunkiausias aspektas šiame darbe yra tai, kad jis niekad nesibaigia. [Juokiasi.] Tai yra darbas 24/7. Kol miegi, stengiesi apie tai negalvoti, bet būna, kad ir sapnuoji darbą: kad vėluoji, kad reikalinga technika neveikia, kad skaidrių rinkinio nerandi. [Juokiasi.]

Su šiuo darbu susijusi atsakomybė yra giliai įaugusi į pašamonę ir nuolat apie save primena. Kai sakau, kad darbas niekad nesibaigia, kalbu ne tik apie darbo valandas, bet ir apie tą atsakomybę. Nuolat turi galvoti apie tai, ką „transliuoti“, kaip elgiesi. Net gatvėje negali bet ko daryti, bet kaip atrodyti, nes supranti, kad esi dėstytojas ir turi būti pavyzdys. Tai kelia tam tikrą įtampą, ir pats darbas kai kada kelia įtampą: suplanuoji vienaip, o išsina visai kitaip. Niekada neuobodu! [Juokiasi.]

Be to, šis darbas labai atsakingas. Kaip jau minėjau, tu irgi tam tikra prasme nulemi žmonių gyvenimus: gali žmogų įkvėpti arba sužlugdyti. Turi apgalvoti savo žodžius ar poelgius, nesvarbu – socialiniuose tinkluose, gatvėje ar parduotuvėje, ne tik auditorijoje. Tai nėra lengva, juk ir mes esame žmonės, būname pavargę, nelaimingi, būna, kad kažkas nepasiseka, bet net ir tada negali viduryje gatvės rėkti ar keiktis. Niekada savo asmeninių negandų ir neigiamų emocijų nesinešu į auditoriją. Ta pačia tikriausia savimi leidžiu sau būti tik tada, kai esu viena, o vienam pabūti tikrai reikia, nes, nors dalindamasis žiniomis jau ti prasmę, įkvėpimą, bet kartu ir išsisunki, ypač, kai darbe stengiesi maksimaliai.

Mano nuomone, dirbdamas pedagoginį darbą, ne tiek gyveni toje rolėje, kiek apskritai pasikeičia visas tavo gyvenimas. Pusiau juokais, pusiau rimtai sakoma, kad dėstytoją ar mokytoją dažnu atveju galima atpažinti tiek iš elgesio, tiek iš išvaizdos. Galbūt tikrai mes esame taip suaugę su savo darbu, kad iš jo „nebeišeiname“? Netaikau to visiems, gal tik man sunkiai sekasi „išeiti“ iš darbo. [Juokiasi.]

Kokie kiti moksliniai darbai ar mokslinės temos Jus domina be Jūsų pačios specialybės?

Domina tos pačios sritys, kurios domino ir seniau, tai yra medicina ir psichologija. Ypač daug knygų ir straipsnių skaitau apie psichologiją, psichoterapiją.

Tai man įdomu tiek dėl savo asmenybės aspektų (juk beveik visi turime savo vidinių „demonų“ ar praeities „skeletų“), tiek dėl to, kad tenka bendrauti su įvairiais žmonėmis. Mes kiekvienas esame tam tikrų aplinkybių ir patirčių rinkinys, daugelis esame išgyvenę tam tikrų neigiamų dalykų. Man svarbu suprasti kito žmogaus pasirinkimus ir elgesį, ypač tai pasakytina apie nepažangius studentus. Neskubu smerkti, juk ne veltui sakoma, kad kol nepavaikščiosi kito mokasiniais, tol negali jo smerkti.

O kalbant apie medicinos sritį, žinoma, nesu gydytoja, negaliu nustatyti diagnozių, bet mane medicinos temos tiesiog šiaip labai traukia, domiuosi tam, kad žinočiau, net jeigu to niekada niekur nepritaikysiu. Dabar skaitau knygą apie imunologiją.

Kokie jūsų hobiai?

Žmogus turi kažkaip atitrūkti, nes kitaip išprotės, todėl aš, ar kavą gerdama, ar blynus kepdama, nuolat klausausi tinklalaidžių, įvairių interviu ar laidų įrašų, kurie talpinami internete, ir tai nėra tik su darbu susijusios temos. Itin mėgstu klausyti įvairių pokalbių, motyvacinių kalbų, ypač, kai matau, kad jau esu ant visiško perdegimo ribos. Svetimų istorijų klausymas man padeda atsitraukti nuo savo problemų ir pasikrauti, įsikvėpti, atrasti nepanaudotų vidinių resursų. Be to, tiesiog įdomu išgirsti, kaip kiti žiūri į gyvenimą. Stebėdama kitus, neretai pagalvoju: „O kodėl aš čia taip sudėtingai darau ar mąstau? Juk galima kur kas paprasčiau!“

Mėgstu klausytis įvairios muzikos: pradedant klasika ir baigiant šiuolaikiniais atlikėjais. Muzikos neskirstau į seną gerą ir blogą šiuolaikinę, o modernia muzika domiuosi ne todėl, kad „reikia“, o todėl, kad man patinka. Neretai apie atlikėjus ar grupes pasiskaitau internete. Tas skaitinėjimas ir gilinimasis į įvairias temas kartais užsitęsia, bet tai irgi vienas iš mano atsipalaidavimo būdų.

Nepaisant to, kad atrodau gana ekspresyvi ir nesunkiai bendraujanti, save priskirčiau introvertams. Man labai reikia pabūti su savimi tyloje. Tomis tylos akimirkomis, kai didieji darbai nudirbti, o šeima jau miega, mane aplanko įkvėpimas atlikti kažkokią nebaigtą užduotį ar ramiai susidėlioti rytojaus planą. Buvimas su šeima man – pats prasmingiausias ir labiausiai atpalaiduojantis dalykas, bet mėgstu ir

„užsidaryti savo stiklainyje“: fotografuoti, užsiimti rankdarbiais, kapstytis sodelyje. Tada „išižeminu“, pabūnu savo burbule, išsivalau mintis, ir vėl viskas gerai. Tie maži ritualai labai svarbūs: reikia ieškoti būdų sau padėti, traukti save iš klampios minčių ir darbų pelkės už pakarpos, kaip tai darė Miunhauzenas. [Juokiasi.] Vieniems padeda ekstremalus sportas, kitiems reikia su kažkuo pabendrauti, o man – nuo visko atsitraukti, į žemę sukšti rankas, pasiimti vąšelių arba įsijungti mėgstamą melodiją.

Jei turėtumėte rekomenduoti vieną knygą, kurią Jūsų studentai turėtų perskaityti prieš baigdami studijas, kokia tai būtų knyga?

Mano rekomendacija tikrai nebus tiesiogiai susijusi su studijomis. Tai – kūrinys, kuris galbūt padės užbėgti už akių studentų „įsisisteminiui“. Rekomenduoju Franco Kafkos „Metamorfozę“, mokyklos laikų skaitinį, kurį pati neseniai dar kartą perskaičiau. Kūrinys nėra didelės apimties, tai – novelė, tad studentai, kurie ir taip pakankamai užimti žmonės, ilgai neužtruks. Tad jei dar neskaitėte mokykloje, labai skatinu perskaityti dabar.

Mokykloje man šis kūrinys atrodė labiau groteskiška fantazija, o dabar, mąstydamą brandžiu protu, jaučiu, kad tam tikri dalykai tikrai rezonuoja. Kūrinys rezonuoja ir su paties autoriaus biografija: novelėje kalbama apie šeimos santykius, apie buvimą visuomenėje, apie darbo ir asmeninio gyvenimo dilemą. Kūrinys, mano manymu, ypač aktualus studentams, bebaigiantiems mokslus. Studijos – tai toks dar ganėtinai „rožinis“ ir „pūkuotas“ laikotarpis, o po to jau prasideda realusis baisusis gyvenimas, kuriuo vis pagąsdina suaugusieji. [Juokiasi.] Perėjimas iš studen-

tiško pasaulio į suaugusiųjų pasaulį ne visada lengvas. Svarbu suprasti, kad sistema yra ir ji reikalinga, bet kai kada ji mus „praryja“, sunaikina mūsų unikalumą, pražudo laisvę, kūrybiškumą ir uždaro į šarvą.

Kokį vieną patarimą galėtumėte duoti man kaip bakalauro studentui?

Aš labai linkiu laisvės, tos pamatuotos ir protingos laisvės, kuri leidžia kurti ir leidžia gyventi, o ne egzistuoti. Linkiu suprasti, kad turite savęs ieškoti, save auginti, kad būtent jūsų išskirtinumas ir gebėjimas kurti yra ta galia, kuri lems mūsų visų ateitį. Globalizacija gali nulemti didelį proveržį, augimą arba visišką niveliaciją, žmonių virtimą pilka mase, statistiniais visuomenės vienetais. Linkiu neprarasti savitumo, laisvės pojūčio, išnaudoti savo talentus ir galimybes, nepapulti į tuos sistemos šarvus, kaip mano minėtoje „Metamorfozėje“.

Kokia, Jūsų nuomone, išskirtinė galimybė yra suteikiama VU KnF studentams, kurios neturi jokios kitos aukštosios mokyklos studentas?

Aš manau, kad mūsų privalumas yra mūsų mažumas. Tokioje kamerinėje aplinkoje studentai vieni kitus pažįsta, bendrauja, žino, ką studijuoja kitų specialybių studentai, kuo jie domisi. Todėl čia, Kauno fakultete, yra puiki terpė tarpdisciplininiams projektams, nes vieni kitus neblogai pažinodami, galime įžvelgti sąsajų ir sugeneruoti įvairių naujų idėjų. Skirtingų disciplinų sinergija yra pasaulio ateitis. Labai linkiu, kad mūsų fakulteto studentai bei dėstytojai išnaudotų savo aplinkos teikiamas galimybes ir kolegoms iš kitų institucijų didžiuodamiesi galėtų pasakyti: „Taip, mes maži, bet žiūrėkite, kiek mes galime, jei susitelkiame!“

Tie maži ritualai labai svarbūs: reikia ieškoti būdų sau padėti, traukti save iš klampios minčių ir darbų pelkės už pakarpos, kaip tai darė Miunhauzenas

Doc. dr. Laura Niedzviegienė

STUDENTAI KALBA

Pokalbis su Neda Žutautaitė

Lijana Savickienė

Neda Žutautaitė – Vilniaus universiteto Kauno fakulteto Ekonomikos ir vadybos studijų programos trečio kurso studentė, kuri save juokais vadina aktyviste, bet teigia, kad šiuo žodžiu savęs įvardyti nemėgsta. Ji – ne tik studentė, bet ir Vilniaus universiteto Studentų atstovybės Kauno fakultete pirmininkė, kiekvieną uždeganti savo nenusilpstančia energija bei idėjomis. Nors su Neda „susitikome“ internetinėje erdvėje, pokalbis buvo toks šiltas ir jaukus, tarsi šnekučiuotumėmės mažoje senamiesčio kavinėje ir gurkšnotumėme karštą kakavą.

Neda, pirmiausia, norėčiau supažindinti skaitytojus su Tavimi. Iš kur esi kilusi? Kodėl pasirinkai būtent Vilniaus universiteto Kauno fakultetą?

Mano šaknys – Skuodo rajone, mokiausi Ylakių gimnazijoje. Jau būdama abituriente žinojau, kad norėsiu studijuoti būtent Vilniaus universitete. Nesu tikra, kokios šios minties ištakos, tačiau Vilniaus universitetas visada buvo ta vieta, kurioje save įsivaizdavau. Taip jau nutiko, jog Vilniaus universiteto Kauno fakultete aptikau Ekonomikos ir vadybos studijų programą, kuri iškart patraukė mano dėmesį.

Kaip nusprendei pasirinkti Ekonomikos ir vadybos studijų programą? Ar visada žinojai, ką nori studijuoti?

Kai pradėjau svarstyti, kokią studijų programą rinksiuosi, labai blaškiausi ir nebuvo visiškai tikra, kur yra tikrasis mano kelias. Tuo metu maniau, jog priimu sprendimą, kuris nulems visą mano gyvenimą, tokį, kuris padarys negrįžtamą įtaką mano ateičiai. Vėliau ėmiau į viską žvelgti iš kitos perspektyvos, supratau, jog visas sau pačiai sukeliamas stresas neturi pagrindo – juk visada galiu pakeisti savo studijų programą ir įstoti į tą, kurioje jausiuosi puikiai. Atsiradus šiam suvokimui, viskas klostėsi daug paprasčiau. Turėjau kelias skirtingas idėjas, ką norėčiau studijuoti, tad kitas didelis etapas stojimo procese buvo nuspręsti, kuris mano pasirinkimas LAMA BPO sistemoje visgi taps

Asmeninio archyvo nuotr.

pirmuoju. Po daugybės apmąstymų ir žiupsnio atsitiktinumo Ekonomikos ir vadybos studijų programa tapo mano svarbiausiu, pirmuoju pasirinkimu. Tapusi studente iškart pajaučiau šios studijų programos pulsą, supratau, kad mano pasirinkimas buvo teisingas.

Grįžkime į mokyklos laikus. Pažvelgus į save tuo laikotarpiu, kaip manai, kokia mokinė būvai: pavyzdinga ar maištininkė?

Mokytojų akimis, tikriausiai, buvau tikra maištininkė. [Juokiasi.] Iš drausminės ar atsakingumo pusės, galėčiau save vadinti pavyzdinga, tačiau visada buvau labai aktyvi ir trokštanti prisidėti prie visko, kas man yra svarbu ir keisti tai, kas atrodė neteisinga. Visuomet norėjau kažko daugiau, todėl niekada nepraleidavau savo dienų vien prie knygų. Mokyklos laikais koncentravauosi tiek į mokslus, tiek į tai, kas man buvo nuoširdžiai svarbu – visuomenines veiklas, todėl ieškojau savęs ne tik mokyklos ribose, bet ir už jų.

Kokios buvo tos visuomeninės ar papildomos veiklos, ir kaip save jose išpildei?

Kai dar buvau mokyklinukė, tai buvo šokiai ir teatras. Šalia bendrojo lavinimo mokyklos lankiau ir meno mokyklą, kurioje mokiausi groti kanklėmis bei dainuoti. Mano visuomeninė veikla prasidėjo, kai būdama aštuntoje klasėje nusprendžiau prisijungti prie

Mokinių savivaldos ir kaip tik tuo laikotarpiu vykdomo projekto Lietuvos mokinių parlamentas. Prabėgus dar vieneriems metams Skuode įsikūrė Lietuvos moksleivių sąjungos padalinys ir aš tapau jo nare. Pirmus metus buvau savanorė, tačiau jau po metų tapau padalinio – LMS Skuodo rajono mokinių savivaldų informavimo centro – pirmininke. Tais pačiais metais, artėjant LR Seimo rinkimams, atradau iniciatyvą *Žinau, ką renku*. Prisidėjus prie jos teko organizuoti kandidatų į Seimą debatus, važinėti po Skuodo rajone esančias mokyklas bei vesti užsiėmimus abiturientams apie tai, kas yra rinkimai, kodėl kiekvienas turi balsuoti ir kodėl tai yra svarbu. Ironiška, nes tuo metu pati dar buvau nepilnametė moksleivė ir neturėjau teisės balsuoti. [Juokiasi.] Man reikšmingas buvo ir *Baltųjų pirštinių* projektas, kuriame buvau savivaldybės savanorių koordinatorė. Taip nutiko, kad pastarosios veiklos buvo tais metais vykusių rinkimų pasekmė, tad jiems pasibaigus sumažėjo ir mano užimtumas. Tapusi abituriente, pirmąjį mokslo metų pusmetį nebuvau įsitraukusi į jokiais veiklas, nes norėjau laisvą laiką skirti mokslams ir ruoštis egzaminams. Kadangi buvau pripratusi prie užimtumo, supratau, jog negaliu neturėti papildomų veiklų, todėl kitą mokslo metų pusmetį ėmiau vesti *Auksinio proto* protmūšių gyvuosius žaidimus Skuode.

Su kokiais iššūkiais teko susidurti virsmo iš abiturientės į studentę metu?

Didelių pokyčių nepajutau, tačiau turėjau poreikį prisijaukinti Kauną. Norėjau, jog šis miestas man taptų toks artimas, koks buvo Skuodas. Šio jausmo vedama, vos atsikrausčiusi pradėjau savanoriauti

Asmeninio archyvo nuotr.

Asmeninio archyvo nuotr.

Maisto banke. Norėjau surasti kažką, kas sukurtų sąsają tarp manęs ir svetimo miesto. Žinoma, kaip ir daugeliui, teko suformuoti naujus įpročius – į dėstytojus nesikreipti mokytojais, pamokas pakeisti paskaitomis. Nepaisant minėtų dalykų, virsmas iš abiturientės į studentę buvo natūralus ir greitas.

Kuo Tave sudomino Vilniaus universiteto Studentų atstovybė Kauno fakultete? Kokios sričiai / sričių nare tapai ir kas nulėmė Tavo pasirinkimą?

Jau prieš įstodama į VU Kauno fakultetą peržiūrėjau visas jame esančias organizacijas bei jų veiklos sritis ir iškart atkreipiau dėmesį į Studentų atstovybę bei chorą „Veni Gaudere“. Taigi, pradėjusi studijuoti jau žinojau, kuria kryptimi noriu eiti, todėl net nedvejodama prisijungiau prie šių organizacijų. Studentų atstovybėje tapau dviejų sričių nare – akademinio proceso reikalų ir marketingo. Didžiausią įtaką šiam pasirinkimui padarė tos veiklos, kuriomis užsiėmiau mokykloje, todėl dalyvavimas šiose srityse buvo tarsi tąsa to, ką jau buvau pradėjusi ir kas man buvo artima.

Kaip tapai VU SA KnF pirmininke?

Tai nebuvo mano ilgalaikis siekis, tačiau negaliu teigti, jog tai buvo ir visiškai netikėtas įvykis. Iš tikrųjų, mano kelias Studentų atstovybėje buvo gana vingiuotas – nepasiteisinus kai kuriems lūkesčiams, brandinau savyje idėją išeiti iš šios organizacijos, tačiau tuometinis VU SA KnF pirmininkas pasiūlė tapti akademinio proceso reikalų koordinatorė. Po ilgų apmąstymų visgi nusprendžiau koordinuoti šią grupę ir likau SA nare. Vėliau, kaip ir kasmet, artėjant

Asmeninio archyvo nuotr.

ataskaitinei-rinkiminei konferencijai, prasidėjo naujo SA pirmininko paieškos ir visų žvilgsniai nukrypo į mane. Taigi, šią idėją, iš tiesų, man pasiūlė kiti. [Šypsosi.]

Kokie yra Tavo, kaip VU SA KnF pirmininkės, pagrindiniai siekiai? Kokius pokyčius norėtum pamatyti ar inicijuoti universitete?

Dar prieš tapdama pirmininke intensyviai svarsčiau, kuo aš galėčiau pasitarnauti organizacijai ir koks galėtų būti mano indėlis. Visada laikiausi nuomonės, jog pokytis turi būti natūralus, ateinantis iš kylančio poreikio. Taigi, vedama šios minties, suformavau keletą siekių – vienas iš jų buvo atverti bendrųjų universitetinių studijų dalykus taip, jog visi jie būtų prieinami Kauno fakulteto studentams. Panašu, kad dėl susiklosčiusių aplinkybių ši idėja buvo labai laiku ir vietoje, todėl jos įgyvendinimas buvo ganėtinai greitas. Taip pat norėjosi, kad studentų tarpe atsirastų nors viena naujos veiklos iniciatyva. Mūsų komandos dėmesį patraukė ir psichologinės konsultacijos teikimo spragos Kauno fakulteto studentams. Anksčiau šios konsultacijos vykdavo nereguliariai, nebuvo sistemos, todėl galime pasidžiaugti, jog pavyko pasiekti sutarimą dėl reguliaraus ir visiems Kauno fakulteto studentams prieinamo psichologinio konsultavimo teikimo. Žinoma, apmaudu, jog dėl dabartinės situacijos nepavyksta turėti kontaktinių konsultacijų,

tačiau labai tikiuosi, jog ateityje tai nebebus problema.

Esi jau trečio kurso studentė. Kokių turi ateities planų, karjeros siekiamybių?

Kol kas tikslių planų neturiu, tačiau mintyse po truputį dėlioju savo karjeros kelią. Matau save magistrantūros studijose bei tikiuosi, kad pavyks nenukrypti nuo savo studijų srities ir ieškant darbo. Viliuosi, jog per ateinančius metus pažinsiu ir išmoksiu įvairių naujų dalykų, kurie taps atspirties tašku save realizuojant konkrečioje srityje.

Ar galima pasmalsauti, koku asmeniniu pasiekimu labiausiai didžiuojiesi?

Labiausiai didžiuojuosi ne kažkuria konkrečia veikla ar tam tikru įvykiu, bet savo keliu. Manau, kad visose organizacijose man savotiškai pasisekė. Džiugu, jog išbandžiau daug skirtingų dalykų ir taip galėjau save formuoti kaip asmenybę. Didžiuojuosi tuo, kokią visumą iki šiol sugebėjau sukurti.

Pabaigai norėčiau paklausti, kokia yra prasmingiausia Tavo skaityta knyga?

Manau, kad bene kiekviena knyga yra kažkuo prasminga, todėl tikrai negalėčiau išskirti vienos. Tokiais atvejais kiekvienam lietuviui galiu tik parekomenduoti perskaityti Lietuvos Respublikos Konstituciją. [Šypsosi.] Manau, kad kiekvienas save gerbiantis pilietis turi suvokti, kaip veikia mūsų valstybė, o Konstitucija suteikia tą suvokimą.

Asmeninio archyvo nuotr.

KAIP NENUSTOTI KURTI?

Marta Smaliukaitė

Asmeninio archyvo nuotr.

Originalių idėjų trūkumas ir pasiryžimo veikti nuslopimas – pažįstamas jausmas kiekvienam kūrėjui. Manau, jog šis terminas teisingai nuskambėtų kalbant ne tik apie meno sričių atstovus, bet ir apie kiekvieną iš mūsų – unikalių gyvenimo istorijų projektuotojus, kuriems kūrybiškas žvilgsnis į kasdienybę yra būtinas, siekiant išvengti beprasmybės pojūčio.

Pasaulis, kuriame dabar gyvename, „veikia“ sudarydamas kontrastą tarp absoliučios laisvės rinktis ir suvaržančios priklausomybės nuo technologijų arba, tiksliau, socialinių medijų. Dauguma žmonių dėl nesąmoningai išugdytų įpročių daug laiko praleidžia socialiniuose tinkluose, dažnai slopindami ir savo kūrybinį mąstymą. Kūrėjas turi būti pasiruošęs kovai su savimi – išlipti iš komforto zonos, ugdyti valią ir nebijoti pokyčių. Pateikdama kelis nesudėtingus praktinius ir psichologinius patarimus, kviečiu žengti pirmąjį žingsnį.

Bent dieną per savaitę atsiribokite nuo ekranų.

Poetas A. Nyka-Niliūnas savo „Dienoraščio fragmentuose“ užrašė kiekvienam artimą pojūtį: „Vaikystėje veikti ką nors be tikslo buvo vienas iš tų mistiškų užsiėmimų, kurio prasmės aš niekad pilnai nesuvokiau. Tai buvo gyvenimiškai reikšminga mano egzistencijos dalis, kurią vėliau sunaikins tikslo korupcija.“ Ar kada nors mintimis dar sugrįžtate į tokias nerūpestingas vaikystės dienas, kuriose neįpareigojantis bekryptis laikas eidavo labai lėtai, tačiau vis tiek niekada nebūdavo nuobodus? Ką veikdavote visą dieną? Turbūt dar ir dabar nesunkiai, lenkiant abiejų rankų pirštus, pavyktų išvardyti to meto žaidimus ir kitas išgalvotas veiklas. Deja, šių dienų realybėje, nuobodžiaudami

ar siekdami prasiblaškyti, dauguma mūsų įbedame akis į telefono, kompiuterio ar televizoriaus ekranus, taip dažniausiai ugdydami save svetimomis mintimis, idėjomis ir požiūriais. Bent trumpas atsiribojimas nuo technologijų ir socialinių medijų pasaulio padėtų ne tik atskleisti savo unikalų kūrybiškumą, bet ir pažvelgti į aplinką kitomis akimis. Juk dažniausiai kiekvieną praradimą pakeičia atradimas – praradę ryšį su socialiniais tinklais, atrasite ryšį su savimi. Argi ne smalsu, ką gebate sugalvoti veikti, kai nėra ką veikti?

Lavinkite vaizduotę.

Jūsų vaizduotė – tai jūs. Unikalūs vaizdiniai, mintys, idėjos, intuicija, sapnai – visa tai yra nesuvaržytas alternatyvus pasaulis, kurį vystydami, kartu ir kuriate, plečiate savo sąmonės ribas. Galima sugalvoti daugybę būdų, kaip lavinti improvizaciją ir vaizduotę, bet aš pasiūlysiu paprastą ir stiprios valios nereikalaujančią metodiką – garsų terapiją. Pabandykite kas vakarą įsijungti bet kokią klasikinę, džiazą ar kito muzikos stiliaus melodiją. Užsimerkite ir pasinerkite į savo vaizduotės pasaulį. Galvodami apie tai, kokią emociją jums suteikia melodija, pabandykite tai perteikti spalvomis, grįžkite į vaikystės prisiminimus arba kurkite naujas istorijas. Iš tikrųjų, viskas vyks savaime – reikia tik pabandyti. Garsų terapiją galima taikyti ir kitokiu vizualizacijos metodu, pavyzdžiui, žiūrint į paveikslus ar nuotraukas, skaitant poeziją.

Asmeninio archyvo nuotr.

Galite pabandyti, sakykime, paeiliui skambant ke- lioms melodijoms stebėti tą patį paveikslą ir paly- ginti, kaip skirtingai, tam tikriems garsams paveikus jūsų pašamonę, paveikslas atgyja. Tai liudija, jog kie- kvienas iš mūsų turime beribę vaizduotės galią, o ją ugdydami ne tik formuojame kūrybinį mąstymą, bet ir lengviau atrandame problemų sprendimus kasdieniniame gyvenime.

Kurkite ryšį su gamta.

Tikriausiai ne kartą teko įsitikinti, kad buvimas gamtoje teigiamai veikia psichologinę žmogaus būklę: mažina stresą, lavina dėmesį ir atmintį, lengvina depresijos simptomus. Per daug nesigilindama į mokslinius aspektus trumpai paaiškinsiu, kodėl tai yra gyvybiškai svarbu mūsų kūrybinio mąstymo ugdymui. Egzistuoja kelios dėmesio rūšys. Viena iš jų – nevalingas dėmesys, kartais dar vadinamas pasyviuoju žavėjimusi, kuris nereikalauja protinių pastangų, nes yra natūraliai sukliamas stiprių, šiuo atveju, gamtoje esančių dirgiklių. Būdami, pavyzdžiui, miške, mes nevalingai nukreipiame dėmesį į samanose besislepiančius grybus, medžiuose šnarančius vėjo judinamus lapus ir tarp jų prasiskverbiančius saulės spindulius, virš šakų plaukiojančius debesis, skraidančius paukščius ir jų čiulbėjimą, upės vandens čiurlenimą ir kitus gamtoje vykstančius procesus. Kai klaidžiojame mišku stebėdami, klausydami, uostydami ir liesdami, mes ne tik laviname vaizduotę, atkuriamo skaidrų mąstymą, bet ir atrandame ryšį su tikruoju „aš“. Anot žymaus amerikiečių biologo, gamtininko ir rašytojo

E. O. Vilsono, būtent dėl to, jog išsivystėme gamtoje, mums būdingas biologinio ryšio su gamta poreikis ir mylime gamtą dėl to, kad būtent joje nugyvenome didžiąją savo egzistavimo planetoje dalį. Kitaip tariant, meilė gamtai yra nulemta genetiškai. Mąstant apie prigimtinį ryšį su gamta, galima teigti, jog buvimas joje padeda mums grįžti į tikrąją savastį, o tai reiškia – skatina skleistis mūsų unikalumą.

Asmeninio archyvo nuotr.

Skaitykite.

Knygos – itin gilūs įkvėpimo šaltinių vandenys, su- teikiantys galimybę atitrūkti nuo realybės ir, paten- kant į unikalų rašytojo kūrybos pasaulį, naujai inter- pretuoti save bei aplinką. Skaitymas yra kūrybiškumo skatinimo įrankis, keičiantis požiūrį ne tik skaitymo metu, bet dažnai ir netikėtais momentais, kai per- skaityta informacija, nugulusi mūsų pašamonėje, at- neša naujų idėjų ir suvokimų. Toks atsiribojimas nuo išorinio pasaulio ir susikoncentravimas tik į tekstą pa- deda pabėgti nuo įkyrių minčių, kurios dažnai vėliau virsta sprendimo būdais bei išmintimi.

„Medžiai. Nemeikščiuose visi mano medžiai buvo skirtingi kaip žmonės. Jie buvo kitoki skirtingais metų laikais, kitoki rytą, kitoki vidudienį; kitoki paprastomis dienomis, kitoki šventadieniais. Vie- naip šlamėjo liepos, kitaip užė beržai, dar kitaip švokštė eglės. Vienaip pavasarį, kitaip vasarą, rudenį ir žiemą. Aš juos visus atpažindavau, atskirdavau kiekvieno balsą audringų rudens naktų orkestre: pradėdavo obelys, vyšnios ir kiti smulkesnieji me- džiai; netrukus įsijungdavo žaibo sužalotas kašta- nas ir plonabalsės liepos (protarpiais atrodydavo lyg girdėtum prislopintą kikenimą); ir tik tada vis- ką nustelbdavo didžiojo Vaškelių beržo būgnai. Taip aš ilgą laiką gyvenau su jais metų laikų keitimosi ritme, garsų ir spalvų orgijoje, ir tai buvo mano am- žinybės pradžia.“ (A. Nyka-Niliūnas)

Asmeninio archyvo nuotr.

KINTANČIOS TRADICIJOS: KAIP NEPRARASTI ISTORIJOS?

Milda Šimoliūnaitė

Šiais laikais keliauti po pasaulį, bendrauti su užsieniečiais draugais ir netgi perimti svetimų kultūrų tradicijas tapo taip įprasta, kad dažniausiai net nesusimąstome apie šiuos procesus. Pažvelgus į šią situaciją iš šalies, galima pamatyti, kad toks gyvenimo būdas, kai žmonės nesustoja ir sąmoningai neįsigilina į prigimtinę kultūrą bei istoriją, daro negrįžtamą įtaką mūsų kasdieniam gyvenimui. Nuolatinis lėkimas lemia ne tik tai, jog šiomis dienomis su pasiilgtais tėvais bendraujame vaizdo skambučiais, maistą užsisakome į namus, bet ir tai, jog mūsų kultūroje iškyla kitokios, modernesnės šventės.

Kintančios tradicijos – tai modernaus pasaulio dalis. Laikui bėgant tapo įprasta, kad ruoštis Šv. Kalėdoms pradedame jau lapkričio mėnesį: puošiame eglutes, perkame dovanas, žėrinčiomis lempučių girliandomis apraizgome kiekvieną namo kampą. Pakliuvę į vartotojiškumo spąstus, mes net nesusimąstome apie senąsias tradicijas, susijusias su dvasiniais dalykais: tylos ir ramybės metą, maldas, pasninką ir laukimą. Šių dienų visuomenė neretai nesirūpina istorija, todėl į kasdienį gyvenimą veržiasi naujos tradicijos. Dėl šios priežasties vis dažniau švenčiame ir Heloviną, kuris tikrai nėra tradicinė lietuvių šventė.

Kiekvienais metais spalio 31 d. visas pasaulis ruošiasi siaubo nakčiai – Helovinui. Lietuvoje ši šventė vadinama įvairiai – Šiurpnaktis, Šmėklinės, Moliūgadienis. Ši šiurpinanti, iš užsienio atkeliavusi šventė prigijo ir mūsų kultūroje: vaikai mokykloje rengia Helovino pasirodymus, o suaugusieji – teminius vakarėlius, kuriuose itin svarbi apranga, makiažas ir įsikūnijimas į pasirinktą personažą. Tiesa, ši šventė gali būti tapatinama su tradicinėmis lietuviškomis Užgavėnėmis, kurios nuo seno simbolizuoja žiemos pabaigą ir pavasario pradžią. Galima pastebėti, jog visame pasaulyje persirengėlių šventės, pavyzdžiui, Rio de Žaneiro karnavalas, Venecijos kaukių karnavalas, populiarūs visame pasaulyje. Žinoma, tai tik maža

dalis tokio tipo renginių. Dėl sparčiai modernėjančios visuomenės ir kintančio kultūros istorijos svarbos suvokimo, Helovinas kiekvienais metais sulaukia vis daugiau susidomėjimo, mat žmonės keliauja ir siekia pritaikyti naujas tradicijas. Deja, ne visi džiaugiasi tokiais pokyčiais. Kasmet vis mažiau vaikų ir suaugusiųjų ruošiasi Užgavėnių šventei, retas žino tikrąją šios dienos reikšmę lietuvių kultūrai ir tradicijų svarbą. Užgavėnės pamažu tampa tik senolių ir idėjos vedinų aktyvistų švente. Tenka apgailestauti, jog buvusias tradicines dainas, šokius prie laužo, eilėraščių deklamavimus, liaudies muziką dabar keičia frazė „pokštas arba saldainis“. Vietoje raganų, velnių ar ozių kostiumų žmonės renkasi vilkėti siaubo filmų veikėjų, vaiduoklių ar moliūgų kostiumus. Itin reikšmingą šventę lietuvių kultūrai, kurios metu dainuojamos liaudies dainos, valgomi blynai ir deginama Morė, keičia siautulingi vakarėliai ir beprasmės linksmybės. Tikinčiųjų nuomonė apie Heloviną itin drastiška, anot jų, tai velnio garbinimo šventė, po kurios dažnas lapkričio 1-ąją lankosi kapinėse, norėdamas pagerbti mirusiuosius. Ši priešprieša priverčia susimąstyti apie tikrąją švenčių prasmę, tautos identitetą ir tradicijų išsaugojimą.

Senosios tradicijos – tai tautos atspindys. Dažnai švenčių organizavimas priklauso nuo aktyvių bendruomenės narių ar net vieno, iniciatyvaus asmens. Iš paprastos idėjos gimsta didelis renginys, kuris gali tapti nauja tradicija ar įprasto gyvenimo dalimi. Būtent todėl Užgavėnės asocijuojasi su Rumšiškėmis, kur kiekvienais metais tradiciškai organizuojamas didelis renginys, suburiantis minias tėvelių su vaikais. Todėl ir ateinančiais metais, vasario 20 d., jau numatyta tradicinė Užgavėnių šventė Rumšiškėse (plačiau [lbbm.lt](#)). Dėl sparčiai kintančio pasaulio nauji pokyčiai kultūroje yra neišvengiami, tačiau kartais besąlygiškai svarbu neužmiršti ir protėvių švenčių. Juk galima prisitaikyti, neužmiršti Užgavėnių ir švęsti dvi persirengėlių šventes.

PER MOKSLO PRIZMĘ

Lijana Savickienė

Šviesos greičiu pralenkę net *Google* – taip būtų galima apibūdinti mokslininkų komandą iš Kinijos, kuri teigia pasauliui pristatanti galingiausią iki šiol sukurtą kvantinį kompiuterį. *Jiuzhang* vardą gavusi skaičiavimų mašina yra 10 milijardų kartų greitesnė nei sukurta *Google* ir apie 100 trilijonų kartų greitesnė nei galingiausi pasaulio superkompiuteriai. Išradimas buvo paskelbtas gruodžio 3 d. žurnale „Mokslas“ (angl. *Science*). Jeigu informacija bus patvirtinta, *Jiuzhang* taps dar tik antruoju kompiuteriu pasaulyje demonstruojančiu kvantinę viršenybę.

Kvantiniai kompiuteriai geba atlikti itin sudėtingus skaičiavimus valdant kvantines sistemas. Šis jų pranašumas leidžia spręsti neįprastas matematinės lygtis, kurias, naudojantis tradiciniais kompiuteriais, užstruktume išspręsti ištiesis tūkstantmečius.

Daugiau skaitykite: <https://www.livescience.com/china-quantum-supremacy.html> (“China claims fastest quantum computer in the world”)

Jeilio universiteto medicinos mokyklos (JAV) mokslininkai gali didžiuotis dar vienu puikiu atradimu – atpažintas genas, kuris gali leisti sumažinti radiacijos kiekį naudojama spindulinėje terapijoje, skiriamoje krūties vėžiui sergantiems pacientams. Jeilio universiteto neurochirurgijos ir biomedicinos inžinerijos mokslų docento JiangBing Zhoui, vadovavusio tyrimui, teigimu, tai nėra pirmasis atrastas panašaus pobūdžio genas, tačiau, mokslininko manymu, jis yra daugiausiai žadantis. LRRC31 genas pasižymi tuo, kad trukdo vėžinių ląstelių DNR regeneracijai. Spinduliuotės pažeistos vėžinės ląstelės pradeda atsistatymo procesą, o LRRC31 genas intensyviai slopina vieną iš jų regeneracijos būdų. Nepaisant to, jog priešio atradimo prisidėjusių mokslininkų dar laukia ilgas tyrinėjimų kelias, buvo žengtas dar vienas didelis žingsnis link genų redagavimo taikymo vėžinių ligų gydyme ir spindulinės terapijos mastų mažinimo.

Daugiau skaitykite: <https://yaledailynews.com/blog/2020/12/04/researchers-find-gene-that-could-be-the-key-to-reducing-radiation-therapy/> (“Researchers find gene that could be the key to reducing radiation therapy”)

Žmonės nėra vieninteliai, gebantys atpažinti ir atskirti įvairias kalbines struktūras. Naujausių tyrimų duomenimis, tą geba daryti ir beždžionės bei žmogbeždžionės. Tarptautinė mokslininkų komanda atliko eksperimentus, kurių tikslas buvo palyginti trijų primatų – beždžionės (Ciuricho universitetas, Šveicarija), šimpanzės (Teksaso universitetas, JAV) ir žmogaus (Osnabriuko universitetas, Vokietija) – gebėjimą apdoroti kalbinę informaciją. Pirmasis eksperimento žingsnis buvo išmokyti tiriamuosius atpažinti ir valdyti dirbtinę, specialiai tyrimui sukurtą kalbą. Eksperimento dalyviai turėjo įsiminti, jog tam tikrus garsus visada seka kiti specifiniai garsai. Šiuo principu remiantis buvo sukurtos taisyklės, būdingos tikroms kalboms. Tyrimo eigoje mokslininkų komanda transliavo garsus tvarka, neatitinkančia sukurtos kalbos taisyklių. Beždžionės ir šimpanzės į neatitikimus sureagavo pasikeitusia elgsena – į garsiakalbį, skleidžiantį garsus neteisinga tvarka, jos žiūrėjo dvigubai ilgiau negu tada, kai garsiakalbis skleidė garsus pagal taisykles. Tiriamųjų žmonių buvo tiesiogiai paklausta, ar jie pastebėjo neatitikimų. Eksperimento metu išsiaiškinta, kad visi tirti primatai atpažįsta kalbos klaidas, vadinasi, kognityvinių įgūdžių kalbai apdoroti turėjo dar mūsų protėviai. Šio tyrimo metu padaryti atradimai leidžia manyti, jog tam tikri kognityviniai įgūdžiai susiformavo dar keliasdešimt milijonų metų iki žmonių kalbos išsivystymo.

Daugiau skaitykite: <https://www.sciencedaily.com/releases/2020/10/201021180740.htm> (“Cognitive elements of language have existed for 40 million years”)

KAI NORISI NE MOKSLO

Laima Stonkutė

Vienas žymiausių lietuvių kilmės žmonių pasaulyje, R. Zemeckis, 1994 metais pasauliui pristatė savo režisuotą, visapusiškai unikalų filmą *Forestas Gampas* (angl. *Forrest Gump*), kuriame pasakojama pagrindinio veikėjo, pasižyminčio itin žemu intelektu, istorija. Filme siekiama parodyti, jog ir „kitokie“ žmonės gali tapti visuomenės dalimi, o Gampas – puikus to pavyzdys. Personažas suvokia, jog skiriasi nuo visų savo bendraamžių, tačiau šis skirtumas, privertęs iškęsti daugelį metų patyčių bei neteisybės, protagonistą padaro kur kas atviresnį ir nuoširdesnį. Tai – dėmesio vertas filmas, kurio laimėjimų sąrašė puikuoja ne vienas „Oskaro“ apdovanojimas.

Filmas *Mirusių poetų draugija* (angl. *Dead poets society*) nuteikia susimąstyti apie gyvenimą ir parodo, jog į viską galime žvelgti pozityviai. Filme vaizduojami mokytojų ir moksleivių bei tėvų ir jų vaikų santykiai, kurių struktūrinis pamatas yra tobulybės siekimas. Iš moksleivių reikalaujama absoliutaus nepriekaištingumo – jie „spaudžiami“ gauti puikius

pažymius ir preciziškai atlikti namų darbus. Viskas pasikeičia į pastarųjų gyvenimus įžengus Džonui Kytingui (angl. *John Keating*), kuris papasakoja studentams apie poetų draugiją, kurioje jie būtų įtraukiami mokytis rašyti ir suprasti poeziją. Kytingas teigia, jog kiekvienas žmogus turįs gyventi gyvenimą taip, kaip gali geriausiai, o džiaugtis kiekviena akimirka yra tiesiog privaloma. Filme pabrėžiama gyvenimo „šia minute“ svarba, tiek personažai, tiek klausytojai skatinami neatidėlioti savo tikslų ir gyvenimo siekių „vėlesniems kartams“.

Kai norisi paskęsti kūryboje, visada pravartu prisiminti poeto Rimvydo Stankevičiaus poezijos rinkinį *Kiaurai kūnus*. Tai – fenomenalūs eilėraščiai, kurie skaitytojais suteikia nepaaiškinamą lengvumo pojūtį bei padeda susitelkti į tikrąsias žmogiškąsias esmes, tokias kaip ryšio su gamta svarba, susiliejimas su sava siela ir jos pažinimas. Eilėraščiuose kalbama apie vaikystę, sapnus, gyvenimą, muziką, todėl kiekvienas skaitytojas gali atrasti kažką skirto tik jam.

Martos Smaliukaitės nuotr.

SOCIUMAS

Marta Smaliukaitė

Kaunas WordPress Meetup

Wordpress – tai pasaulyje populiariausia ir lengvai pritaikoma programa interneto svetainėms, tinklaraščiams bei elektroninėms parduotuvėms kurti. Šie susitikimai skirti ne tik pažengusiems, bet ir tiems, kurie dar tik norėtų naudoti Wordpress programą ir siekia sužinoti apie ją daugiau. Susitikimuose dalyvauja programuotojai, dizaineriai, tinklaraštininkai, marketingo ir SEO specialistai, tinklapių administratoriai, projektų vadovai, patyrę verslininkai bei studentai, pradedantys verslą. Temos kiekviename susitikime yra skirtingos, todėl tai puiki galimybė apie WordPress sužinoti iš įvairių pusių.

Vieta: K. Baršausko g. 59 (Kauno mokslo ir technologijų parkas), salė B214, Kaunas

Daugiau skaitykite: <https://renginiai.kasvyksta.lt/73107/kaunas-wordpress-meetup>; <https://kodopoetai.lt>

Fotografijos pamokos internetu

„Fotografijos aistra“ – naujas Lietuvos fotografų projektas, teikiantis galimybę susipažinti su šia meno sritimi iš arčiau. „YouTube“ platformoje reguliariai talpinami vaizdo įrašai, kuriuose savo patirtimi ir sukauptomis žiniomis dalinasi tarptautinių meno, muzikos, sporto ir kitų fotografijos sričių profesionalai – Vytautas Dranginis, Rytis Šeškaitis, Mantas Repečka ir Mantas Gudzinavičius.

Daugiau skaitykite: https://www.youtube.com/channel/UCTy1wc_IDCzIRI0aSxsLayQ

2021 m. sausio 21 d. „Meno parke“ planuojama atidaryti tris naujas parodas: Danieliaus Sodeikos personalinę parodą, kurioje bus eksponuojami skulptūriniai objektai, keturių jaunųjų menininkų parodą „Petrichoras“ bei Jono Juodzevičiaus (1947–2020) tapybos darbų parodą. Visos šios parodos galerijoje veiks iki 2021 m. vasario 21 d.

Virtualus turas po parodas „Mekas mirksi geriau“ ir „Rūšių atsiradimas. 90-ųjų DNR“

MO muziejus pristato virtualius turus po lankomiausias muziejaus parodas. Pirmoji – išeivijos menininko, poeto Jono Meko, laikomo vienu žymiausių avangardinio kino kūrėjų, fotografijų paroda, kurioje galima pamatyti sustabdytus kūrėjo filmų kadrus, kuriuose užfiksuoti meno legendos bei ne vienas žymus veikėjas – Johnas Lenonas, Elvis Preslis, Andy Warholas ir kiti. Antroji virtuali paroda – tai pirmojo jau nepriklausomos Lietuvos dešimtmečio žmonių gyvenimų atspindžiai. Parodoje išvysite garsiausių to meto atlikėjų veidus ant žurnalų viršelių, išgirsite jų muziką, kuri buvo transliuojama per tam tikras Lietuvos radijo stotis. Taip pat pamatysite, kaip atrodė pirmieji telefonai, kompiuteriai bei tuo metu itin populiarių kioskų instaliacijos, tikrą automobilio kapotą ir kaip ant jo atrodydavo turguje išdėliotos prekės bei daug kitų dalykų, sukelsiančių nostalgiją.

Daugiau skaitykite: <https://mo.lt/tinklarastis/irasai/virtualus-turas-mekas-mirksi-geriau/>; <https://mo.lt/tinklarastis/irasai/virtualus-turas-po-paroda-rusiu-atsiradimas-90-uju-dnr/>

Laumėnų pažintinis takas

Visus, norinčius pabėgti nuo miesto šurmulio, kviečiame aplankyti Laumėnų pažintinį taką. Tai rekreacinė, maždaug penkių kilometrų ilgio vaikščiojimo trasa, vedanti Kauno marių šlaitais. Takas, kuriuo keliaujant reikia pasitelkti savo orientacinius įgūdžius ir vadovautis ženkliniu ant medžių, sukurtas aktyvų poilsį mėgstantiems žmonėms. Žygiuojantiems šia trasa atsiveria kraštovaizdis į Pažaislio vienuolyną, Pakalniškių bei Vieškūnų piliakalnių kontūrus, galima užsukti prie Žaisos šaltinio. Beje, šis takas nėra žiedo formos – atgal reikia grįžti tuo pačiu maršrutu. Įveikusiems Laumėnų pažintinio tako trasą ir norintiems ilgesnio žygio, siūloma kelionę tęsti Žiegždrių geologiniu taku.

Laumėnų pažintinis takas įrengtas Kauno marių pakrantėje nuo Girionių iki Žiegždrių kaimo. Koordinatės: 54.862688, 24.04444

Daugiau skaitykite: <https://kaunas.kasvyksta.lt/2018/08/05/foto/laumenu-takas-atsidursite-lygmisko-pasakoje/>

Stacionarios vaikščiojimo trasos

Stacionari trasa – tai būdas išbandyti orientavimosi sportą. Naudodami mobiliąją programėlę „OMaps“, galite išbandyti įvairias vaikščiojimo ar dviračių tra-

sas Lietuvoje. Ši aplikacija pateikia takų žemėlapius ir kompasą, kuris nurodo kryptį link kontrolinių punktų – lankytinų objektų. Trasos veikia Vilniaus, Kauno ir Jurbarko miestuose, tačiau prieš kelionę rekomenduojama patikrinti žemiau esančią internetinę svetainę, kurioje nurodyta, kuriuo metų sezonu galima išbandyti šią pramogą. Beje, norintiems sudėtingesnės užduoties, žemėlapius galima atsispausdinti ir keliauti vadovaujantis jais be kompasu.

Daugiau skaitykite: <https://orientering.lt/naujokams/stacionarios-trasos/>

Dariaus Balandžio vizual.

(NE)SLAPTAI TALENTINGI

Indrė Ivanauskytė

Esu Indrė Ivanauskytė – VU KnF Lietuvių filologijos ir reklamos pirmo kurso studentė. 2017 m. baigiau Nacionalinę Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokyklą, įgijau šiuolaikinio ir modernaus šokio specializaciją. Teko dalyvauti įvairiuose spektakliuose, pastatymuose, kai kuriuose iš jų atlikau pagrindinius vaidmenis. Esu aktyvi festivalių, konkursų, čempionatų dalyvė Lietuvoje ir kitose Europos šalyse. Šiuo metu dirbu Kauno choreografijos mokykloje šokių mokytoja, choreografe. Esu be galo laiminga, kad galiu pasidalinti savo patirtimi, žiniomis su jaunesniąja karta ir įkvėpti juos ne tik šokti, bet ir motyvuoti, skatinti tobulėti. Nieko nėra geriau nei matyti savo mokinių ryžtą, norą ir užsispyrimą tiek sunkiai dirbant šokių salėse, tiek pasirodant ant scenos.

Kodėl šiuolaikinis šokis?

Teko išmėginti įvairius šokių stilius, bet labiausiai savimi jaučiuosi šiuolaikiniame šokyje. Šio šokio technika apima baleto, modernaus, džiaz, gatvės šokių judesius, kurie reikalauja fizinio pasiruošimo ir disciplinos. Šiuolaikiniame šokyje svarbu ne tik atliekami judesiai, technika, bet ir emocijos, išgyvenimai. Per judesį gali išreikšti savo mintis, atsiverti, perduoti svarbią žinutę žiūrovui. Lietuvių filologijos ir reklamos studijas pasirinkau todėl, kad galėčiau tas visas kūrybiškas mintis išreikšti ne tik judesiu scenoje, bet ir ant popieriaus lapo ar reklamos stendo.

Norintiems pamatyti Indrė šokio kūrybą:
https://www.youtube.com/watch?v=FCqcpWQVrDs&ab_channel=UPStudija
https://www.youtube.com/watch?v=CLma5bD6vW0&ab_channel=UPStudija

Asmeninio archyvo nuotr.

Asmeninio archyvo nuotr.

Asmeninio archyvo nuotr.

Marta Smaliukaitė

„Exit“

Fotografuoti man lygu iškelti į nepaaiškinamą pasąmonės pasaulį, kuris pro fotoaparato akutę eksperimentuoja su aplinka. Tai pažintis su išoriniu pasauliu, o kartu ir savimi, nes vaizdų užfiksavimas ir jų pateikimas atliekamas vedant ne visada suprantamo, bet labai stipriai jaučiamo vidinio balso. Kai keliauju fotografuoti gamtą, dažniausiai nieko nesitikiu, bet kartais aplinkybės susidaro tokios palankios ir kadras gaunasi toks įdomus, jog atrodo, kad tą minutę negalėjau būti niekur kitur – tik ten. Atrodo, kad viskas susiklostė būtent man – taip, kaip reikėjo. Fotografija yra labai intymus dalykas, suteikiantis galimybę įamžinti akimirką taip, kaip jos nemato niekas kitas, tik fotografuojantysis. Kiekviena nuotrauka yra tarsi refleksija. Visa tai – be galo įdomus procesas.

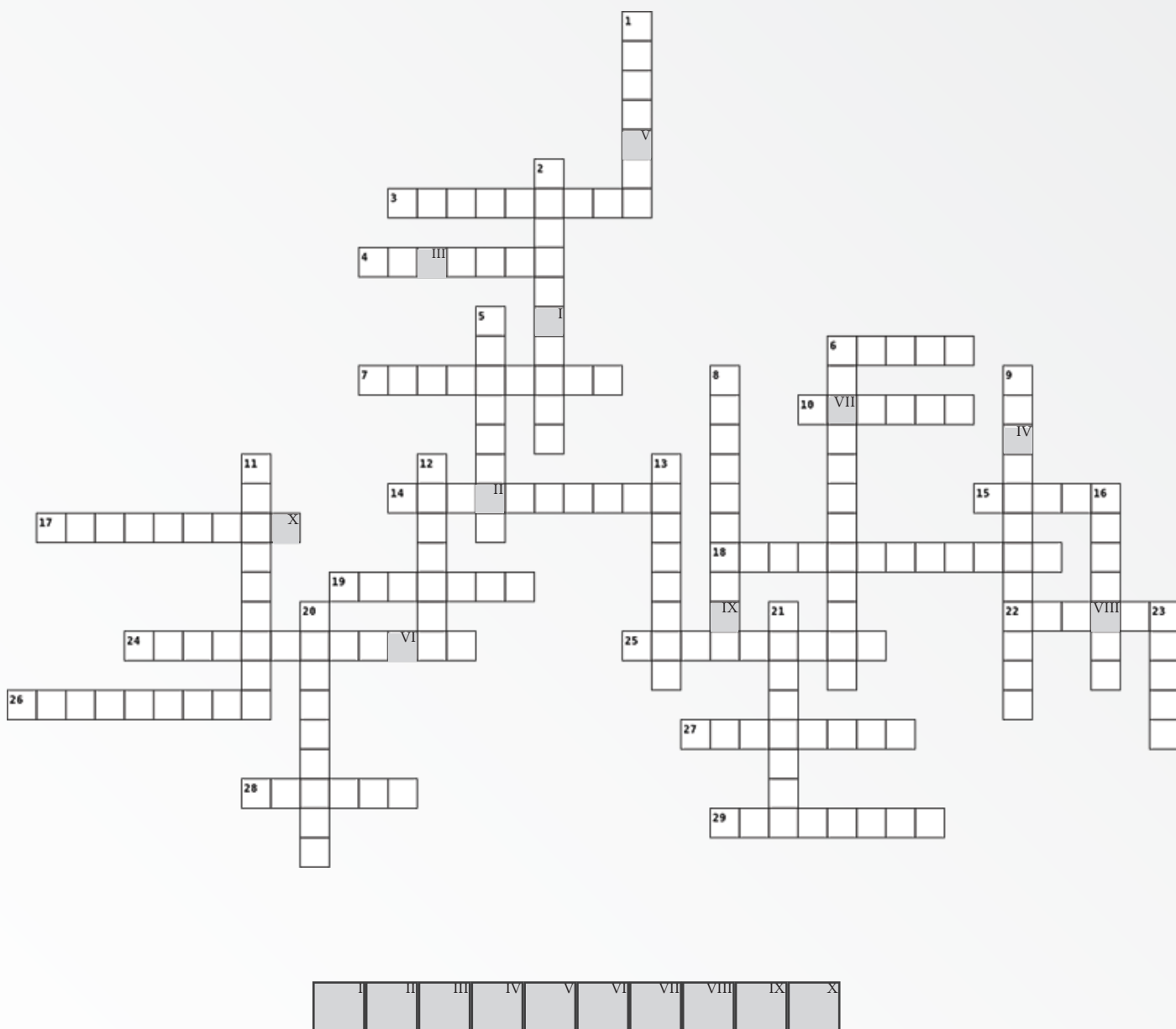

„Infected“

„In 2020“

KRYŽIAŽODIS

Horizontaliai

3. Kaip vadinamas Katalikų bažnyčios administracinis vienetas, kuris yra mažesnis už vyskupiją, bet didesnis už parapiją?
4. Pirmasis atkurtos Lietuvos Respublikos Prezidentas – Algirdas ... Brazauskas.
6. Nei gimsta, nei auga, nei miršta, o yra. Kas?
7. Eduardas Rozentalis yra tik vienas iš daugelio žinomų šios sporto šakos atstovų Lietuvoje. Kokia tai sporto šaka?
10. Koks gyvūnas vaizduojamas Kauno herbe?
14. Kuriame mieste veikė Mažasis Lietuvos universitetas?
15. XV–XVI a. LDK šis dalykas buvo tolygus pinigams. Kas tai?
17. Koks instrumentas vaizduojamas Labanoro girios herbe?
18. Vienas iš vadovėlio „Metalotyra : vadovėlis inžinerinių fakultetų studentams“ autorių (pavardė).
19. Žodžių „alpti“, „silpti“ sinonimas.
22. Šeštas pagal dydį Lietuvos miestas, taip pat tas, į kurį negalima nuvykti keleiviniu traukiniu, yra ..?
24. Kokio miesto analuose buvo pirmą kartą paminėtas Lietuvos vardas?
25. Kokio architektūros stiliaus yra Kaune esantis Perkūno namas?
26. Seniausias universitetas Europoje, įkurtas 1088 metais Italijoje.
27. Liaudies buities muziejus yra didžiausias muziejus ... po atviru dangumi.
28. Kiek dabartinių valstybių kerta Struvės geodezinis lankas?
29. Koks yra kaimo, kuriame auga seniausias Lietuvos ąžuolas, pavadinimas?

Vertikaliai

1. Apskritas kabo, o barzda dreba. Kas?
2. Klasikinė Indijos kalba, artima lietuvių kalbai.
5. Prancūzijos prezidento vardas (nesulietuvintas).
6. Jonas Mekas asocijuojamas su amerikietiškuoju ... kinu.
8. Angliško žodžio unabashedly vertimas į lietuvių kalbą.
9. Lietuvos rašytoja, publicistė, visuomenės bei politinė veikėja, žinoma Bitės slapyvardžiu (įrašyti pavardę).
11. Tradicinis lietuvių liaudies ritminis muzikos instrumentas, priskiriamas mušamiesiems idiofonams.
12. Įvardykite pavardę žmogaus (nesulietuvintą), kuris yra vienintelis pasaulyje gavęs du asmeninius Nobelio premijos prizus.
13. Kelios Lietuvos vietovės yra įrašytos į Pasaulio paveldo sąrašą (UNESCO)?
16. Šios muzikinės grupės lyderis buvo Marijus Bernotas, dar žinomas pravarde Marukas. Koks buvo grupės pavadinimas?
20. Kas buvo Jurgis Bielinis?
21. Kuriame mieste stovėjo iki 2001 metų veikęs Pasaulio prekybos centras?
23. Aukštas kalpokas, vyno smokas, akmenis šerdis. Kas?

**Kauno
fakultetas**

Vyriausioji redaktorė

Lijana Savickienė
el. p. visazinis.redakcija@gmail.com

Redaktorės

Samanta Bagdonaitė
Beata Mongird

Tekstų autoriai

Darius Balandis
Lijana Savickienė
Marta Smaliukaitė
Laima Stonkutė
Milda Šimoliūnaitė

Maketavimas

Eglė Navickaitė